

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Страховий менеджмент

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Матвійчук Леся Олексіївна
Профайл викладача	https://fbss.khmnu.edu.ua/matvijchuk-lesya-oleksiyivna/
E-mail викладача(ів)	matviichukl@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=8472
Навчальний рік	2023-2024
Консультації	Очні: четвер, 5-а пара, 4-101; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Семінарські заняття	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	1	1	5	150	51	34		17		99				+

Анотація дисципліни

Дисципліна «Страховий менеджмент» є однією із обов'язкових дисциплін професійної підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня і займає провідне місце у підготовці фахівців за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». **Пререквізити** - вихідна. **Кореквізити** – ризик-менеджмент у фінансовій сфері.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування у студентів знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів всіх учасників страхового ринку.

Завдання дисципліни. Формування у студентів розуміння специфіки страхової діяльності; отримання студентами необхідних знань для прийняття ефективних рішень з питань управління страховою компанією, опанування особливості планування у страховій організації, оцінки ризиків та врегулювання страхових претензій; забезпечення фінансової стійкості страховика.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни повинен: *знати і розуміти* особливості функціонування страхових компаній, *вміти аналізувати* структуру управління страховою компанією, її фінансовий стан, визначати ефективність менеджменту страховика; *володіти* методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері страхування; *бути здатним* розробити механізм управління страховою організацією та проводити фінансовий моніторинг у страховій організації.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Сутність, принципи і роль страхового менеджменту	Сутність, принципи і роль страхового менеджменту	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	4	[1]; [2] с. 7-13; [3] с. 7-20; [4] с. 10-31; [5] с. 8-22.
2	Управління персоналом страхової компанії		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	6	[1]; [2] с. 25-32; [3] с. 65-74; [4] с. 31-49
3	Управління персоналом страхової компанії	Управління персоналом страхової компанії	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	4	[1]; [2] с. 25-32; [3] с. 65-74; [4] с. 31-49
4	Планування у страховій діяльності		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	5	[3] с.34-51; [4] с. 49-69; [5] с. 45-62
5	Планування у страховій діяльності	Планування у страховій діяльності	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях, підготовка до тестового контролю №1	5	[3] с.34-51; [4] с. 49-69; [5] с. 45-62
6	Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	10	[3] с. 136-147; [4] с. 69-86; [5] с. 89-111
7	Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту	Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	4	[3] с. 136-147; [4] с. 69-86; [5] с. 89-111
8	Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесу		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	5	[2] с. 42-62; [3] с. 51-65; [4] с. 86-110
9	Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесу	Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесу	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	4	[2] с. 42-62; [3] с. 51-65; [4] с. 86-110
10	Управління відбором ризиків на страхування		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	6	[1]; [2] с. 32-42, 78-85; [3] с. 29-34; [4] с. 110-125
11	Управління відбором ризиків на страхування	Управління відбором ризиків на страхування	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях, підготовка до тестового контролю №2	6	[1]; [2] с. 32-42, 78-85; [3] с. 29-34; [4] с. 110-125

12	Урегулювання страхових претензій		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	5	[3] с. 74-86; [4] с. 125-139.
13	Урегулювання страхових претензій	Урегулювання страхових претензій	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях, виконання ІДЗ	10	[3] с. 74-86; [4] с. 125-139.
14	Управління економічною безпекою страховика		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	4	[2] с. 85-96; [5]
15	Управління економічною безпекою страховика	Управління економічною безпекою страховика	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	6	[2] с. 85-96; [5]
16	Антикризове управління страховою компанією	Антикризове управління страховою компанією	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях	5	1]; [2] с. 120-136
17	Фінансовий моніторинг у страхових організаціях	Фінансовий моніторинг у страхових організаціях	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10, підготовка до практичного заняття, опрацювання окремих розділів програми, які не викладаються на лекціях, підготовка до тестового контролю №3, захист ІДЗ	10	[3] с. 166-196; [4] с. 172-192; [5] с. 222-248

Примітка. * Лекції проводяться щотижня по дві години * Практичні заняття проводяться по чисельнику або знаменнику по дві години

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвідувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом розв'язання задач та захисту індивідуального домашнього завдання. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати задачі; своєчасне виконання домашніх завдань з теми.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Контрольні заходи					Самостійна, робота	Семестровий контроль, іспит
<i>Перший семестр</i>										
Усне опитування				Контрольна робота		Тестовий контроль:			Індивідуальне домашнє завдання	Підсумковий контрольний захід
1	2	3	4	T.1-5	T 6-10	T 1-4	T 6-8	T 9-10	1	1
BK*: 0,2				0,1		0,1			0,2	0,4

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 25. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестові завдання	1–13	14–16	17–22	23–25
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у Модульному середовищі для навчання.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ECTS	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання	
A	4,75-5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок.
B	4,25-4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75-4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25-3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Розкрийте сутність та необхідність страхового менеджменту в системі ефективного управління страховою компанією.
2. Назвіть цілі та розкрийте функції страхового менеджменту
3. Проаналізуйте нормативно-правові акти, що регулюють питання страхування в Україні
4. Розкрийте склад та функції персоналу страхової компанії
5. Розкрийте сутність та особливості кадрової політики страховика
6. Методи управління персоналом страхової компанії
7. Система оплати праці в страховій компанії
8. Економічна сутність планування в менеджменті страхової діяльності та його етапи
9. Особливості формування бізнес-плану страхової компанії
10. Сутність та специфіка фінансового планування у страховій компанії
11. Особливості організації системи комунікації в сучасній страховій організації
12. Розкрийте сутність, елементи та етапи комунікаційного процесу
13. Інформаційне забезпечення страхового менеджменту
14. Розкрийте сутність та принципи побудови інформаційних систем у страхових організаціях
15. Місце і роль бухгалтерського й статистичного обліку та звітності в інформаційному забезпеченні управління страховою організацією

16. Комерційна таємниця та оприлюднення страхової інформації
17. Страховий маркетинг: функції, завдання, принципи
18. Завдання та функції служби маркетингу страхової компанії
19. Маркетингові дослідження: завдання, види та форми
20. Управління рекламною діяльністю страховика
21. Побудова ефективної системи продажу страхових послуг
22. Економічна сутність страхових ризиків та етапи управління ними
23. Основні методологічні підходи для розрахунків страхових тарифів
24. Андеррайтинг у страхуванні
25. Процес відшкодування і служба врегулювання збитків у страховій компанії
26. Експертиза причин і наслідків страхового випадку
27. Особливості врегулювання страхових претензій за договорами майнового страхування
28. Особливості врегулювання страхових претензій за договорами страхування відповідальності
29. Особливості врегулювання страхових претензій за договорами зі страхування життя
30. Сутність та види організаційної структури страховика
31. Переваги та недоліки організаційних структур страховика
32. Охарактеризуйте особливості бюджетування у страховій діяльності
33. Управління ризиками страхової компанії
34. Економічна сутність та особливості організації системи фінансового моніторингу в страхових компаніях
35. Внутрішній фінансовий моніторинг в діяльності страхових організацій
36. Тарифна політика страховика
38. Страхові резерви та порядок їх формування
39. Стратегічне планування у страховому бізнесі
40. Управління економічною безпекою страховика

Рекомендована література

Основна література

1. Закон України «Про страхування» № 85/96-ВР від 07.03.1996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/85/96-%D0%B2%D1%80>
2. Борисюк О.В. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. – 102 с.
3. Алескерова Ю. В. Страховий менеджмент: підручник / Ю. В. Алескерова, І. Ю. Салькова, Л. І. Федоришина. - Вінниця : ВНАУ, 2019. – 294 с
4. Страховий менеджмент: навч. посіб. / В. І. Аранчій, О. М. Остапенко, Т. М. Остапенко. – Полтава: ПДАА, 2018. – 252 с.
5. Білик О. І. Страховий менеджмент : навч. посіб. / О.І. Білик, О.І.Савчин. Нац. ун-т "Львівська політехніка". – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2019. – 301 с.

Додаткова література

1. Сокиринська І. Г. Страховий менеджмент : навч. посіб. для студ. ВНЗ / І. Г. Сокиринська, Т. О. Журавльова, І. Г. Аберніхіна. – Дніпро : Пороги, 2016. – 298 с.
2. Супрун А. А. Страховий менеджмент: навчальний посібник. - Львів : «Магнолія 2006», 2016. 248 с.
3. Плиса В.Й. Страховий менеджмент : навчальний посібник / В.Й. Плиса. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. –378 с.
4. Шишпанова Н. О. Страховий менеджмент: опорний конспект лекцій / Н.О. Шишканова.– Миколаїв, 2017. –169 с.
5. Фурса А.В. Страховий менеджмент: навч. посіб. А.В. Фурса. – Київ: ЦП "Компринт", 2016. –180 с.
6. Страховий менеджмент : підручник / С. С. Осадця, О. В. Мурашко, В. М. Фурман та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С. С. Осадця. – К. :КНЕУ, 2011. – 333 с.
7. Куцик П.О. Страховий менеджмент : навч. посіб./ П.О. Куцик. – Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. – 243 с.
8. Матвійчук Л.О. Страховий ринок України: виклики, тренди, сучасні реалії / Л.О. Матвійчук // Ефективна економіка. – 2023. – Режим доступу: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1283/1293>
9. Матвійчук Л.О. Рейтингове оцінювання як інструмент управління ризиками страхової компанії / І. О. Доценко, Л. О. Матвійчук // Економіка і суспільство. – 2021. – № 26. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/396/383>

Розробник

к.е.н., доцент Леся МАТВІЙЧУК

Погоджено

Гарант ОП

Зав. кафедри фінансів, банківської справи та страхування

к.е.н., доцент Інна ДОЦЕНКО

д.е.н., професор Ніла ХРУЩ